

DECIZIE

14 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul: Iulia Sîrcu

Judecătorii : Tamara Chișca-Doneva, Ion Druță,
Nicolae Craiu, Iurie Bejenaru

examinând recursul declarat de către Viorica Bagrin,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Vioricăi Bagrin
împotriva lui Dumitru Cîrjeleanu cu privire la repararea prejudiciului material și
moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, prin care a fost
respins apelul declarat de către Viorica Bagrin și menținută hotărârea Judecătoriei
Hîncești din 15 martie 2016, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a ț ă:

La 25 septembrie 2015, Viorica Bagrin a depus o cerere de chemare în
judecată împotriva lui Dumitru Cîrjeleanu cu privire la repararea prejudiciului
material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, drept temei pentru depunerea
cererii de chemare în judecată au servit prevederile art. 45 Codul contravențional
ce statuează că, dacă prin contravenție a fost cauzat un prejudiciu, persoana
prejudiciată este în drept să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă.

Menționează că, la 03 iunie 2015 deplasându-se pe trotuarul de pe str. 31
August, or. Hîncești, ajungând în apropierea imobilului cu nr. 55, fiind însoțită de
copilul - fiica în vârstă de 4 ani, fără a admite acțiuni provocatoare, a fost mușcată
de un câine, proprietarul căruia este pârâtul. Nerespectarea regulilor de întreținere a
câinelui de către pârât a dus la faptul evadării din ogradă, astfel fiind agresată.

Explică că, în rezultatul agresivității câinelui, a suferit fizic și psihic.

Comunică că, fiica sa, fiind martor ocular al suferințelor ei, prin faptul că a
văzut mâna însângerată, la fel a fost traumată psihic.

Consideră că, acțiunile ilicite ale pârâtului se încadrează în prevederile art.
1411 Codul civil, coroborate cu prevederile art. 1398 Codul civil.

Menționează că, răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale revine
întotdeauna, conform art. 1411 Codul civil, persoanei care are paza juridică a
animalului în momentul cauzării prejudiciului. Deci, rezultă că paza juridică se

prezumă că aparține proprietarului animalului care a cauzat prejudiciul, până la proba contrară.

Comunică că, vinovăția pârâtului se demonstrează prin faptul întocmirii procesului-verbal, în temeiul art. 158 alin. (1) Codul contravențional, prin care ultimul a fost sancționat.

Argumentează că, conform pct. 9 lit. g) din Regulile de întreținere a câinilor în localitățile Republicii Moldova, aprobat prin Ordinul nr. 426 din 27 octombrie 2000, emis de Ministerul Mediului și Amenajării Teritoriului - proprietarul este obligat de a recupera daunele aduse de câinele propriu.

Susține că, răspunderea pentru prejudiciile cauzate de animale este obiectivă, fără vinovăție, fiind fundamentată pe obligația de garanție a așa zisului „comportament” al animalului, care are ca suport riscul de activitate introdus în societate prin apropierea și folosirea de animale.

Cauzarea prejudiciului se demonstrează prin probele anexate la materialele dosarului, înscrisurile ce confirmă efectuarea investigațiilor, cura de tratament, inclusiv cicatricea de pe mină, înscrisurile din fișa de ambulatoriu, investigațiile și tratamentul oferit copilului de către psiholog.

Totodată, consideră că nu este necesar de a fi demonstrat faptul că animalul se află în paza juridică a unei alte persoane, dovada contrară poate și trebuie făcută de către cel în sarcina căruia operează prezumția de pază juridică a animalului.

Menționează că, în cazul în care repararea prejudiciului se face prin echivalent bănesc, despăgubirea trebuie stabilită nu prin apreciere, ci în raport cu prejudiciul suferit de persoana vătămată. Cuantumul reparației prin echivalent bănesc trebuie stabilit în raport cu valoarea daunei la data pronunțării hotărârii judecătorești, deoarece numai astfel se asigură persoanei vătămate posibilitatea de a-și restabili, la prețul zilei, situația patrimonială pe care o avea înainte de prejudiciere.

Prin urmare, Viorica Bagrin solicită repararea prejudiciului material în sumă de 1563, 06 lei și încasarea din contul pârâtului a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 3000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Hîncești din 15 martie 2016 acțiunea a fost admisă parțial. A fost încasat din contul lui Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul Vioricăi Bagrin suma de 1263,05 lei cu titlu de prejudiciu material, iar în restul sumei de 300 lei pretenția a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. A fost încasat din contul lui Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul Vioricăi Bagrin suma de 500 lei, cu titlu de prejudiciu moral, iar în restul sumei de 45500 lei pretenția a fost respinsă ca fiind neîntemeiată. A fost încasat din contul lui Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul Vioricăi Bagrin cheltuielile de asistență juridică în sumă de 1500 lei, iar în restul sumei de 1500 lei cererea a fost respinsă, precum și a fost încasat în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 250 lei.

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 23 martie 2016, avocatul stagiar Stanislav Maican în interesele Vioricăi Bagrin a declarat apel, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 a fost respins apelul declarat de către Viorica Bagrin prin intermediul avocatului Stanislav Maican și a fost menținută hotărârea Judecătoriei Hîncești din 15 martie 2016.

La 08 septembrie 2016, Viorica Bagrin a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, cerînd admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

Recurenta, Viorica Bagrin, în motivarea recursului a indicat că instanța de apel abuziv și arbitrar a interpretat normele legale în ceea ce privește admiterea parțială a cerințelor privind repararea prejudiciului moral și diminuarea cheltuielilor de asistență juridică.

La 14 noiembrie 2016, Dumitru Cîrjeleanu a depus referință solicitînd declararea recursului ca fiind inadmisibil.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei redactate.

Din actele pricinii nu rezultă data recepționării de către părți a deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016, și prin urmare instanța de recurs consideră recursul declarat de către Viorica Bagrin la 08 septembrie 2016 depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecînd recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri, de admitere parțială a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, în rest decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe de menținut din următoarele considerente.

În conformitate cu art.445 alin.(1) lit.b) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțînd o nouă hotărâre.

După cum rezultă din materialul probator al cauzei, la data de 03 iunie 2015 Viorica Bagrin și fiica sa în vîrstă de 4 ani, deplasându-se pe trotuarul de pe str. 31 August, or. Hîncești, ajungînd în apropierea imobilului cu nr. 55, recurenta a fost atacată și mușcată de cânele, care aparține lui Dumitru Cîrjeleanu.

Drept urmare, Viorica Bagrin s-a tratat ambulatoriu suportînd prejudiciu material pentru procurarea medicamentelor în tratarea rănilor, solicitînd repararea prejudiciului material și moral suportat în urma leziunilor corporale cauzate la data de 03 iunie 2015 de cânele lui Dumitru Cîrjeleanu.

S-a mai stabilit că, în baza procesului verbal cu privire la contravenție administrativă și deciziei de sancționare a intimatului Dumitru Cîrjeleanu, din 08

iunie 2015, acesta a fost recunoscut vinovat de comiterea contravenției prevăzute la art. 158 alin. (1) Cod contravențional, încălcarea regulilor de întreținere a câinilor, pisicilor și a altor animale aprobate din Decizia administrației publice locale.

Prin hotărârea Judecătorei Hîncești din 06 iunie 2015, instanța de judecată, examinând materialele procedurii contravenționale prezentate, cum sunt procesul verbal cu privire la contravenție din 08 iunie 2015; actul de control nr.0048164 din 08 iunie 2015; plângerea cet. Bagrin Viorica, procesul-verbal de audiere a victimei din 08 iunie 2015; declarațiile contravenientului Cîrjeleanu Dumitru - prin care ultimul recunoaște contravenția imputată; decizia Consiliului Orășenesc Hîncești nr.22/01 din 28 februarie 2012 cu privire la încălcarea regulilor de întreținere a câinilor, pisicilor și altor animale, audiind opinia agentului constatator și declarațiile contravenientului și anume recunoașterea vinei, raportând datele stabilite în cadrul cercetării judecătorești la normele de drept aplicabile cazului, a ajuns la concluzia, că Dumitru Cîrjeleanu este vinovat de comiterea contravenției prevăzute în art. 158 alin. (1) Codul contravențional.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, prima instanță a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, dispunând încasarea din contul lui Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul Vioricăi Bagrin a prejudiciului material în sumă de 1263,05 lei și prejudiciul moral în sumă de 500 lei, precum și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 1500 lei, soluție care a fost menținută și de instanța de apel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că atât instanța de apel cât și prima instanță au aplicat eronat normele de drept material în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, în rest hotărârile instanțelor le consideră întemeiate.

Instanța de recurs constată că instanțele ierarhic inferioare corect au stabilit că în urma mușcăturilor câinelui lui Dumitru Cîrjeleanu, Viorica Bagrin a avut necesitate de îngrijire medicală și a urmat tratament medicamentos, și prin urmare corect instanțele au ajuns la concluzia încasării din contul lui Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul Vioricăi Bagrin a sumei de 1263,05 lei, cu titlul de prejudiciul material, ce constituie cheltuielile suportate pentru procurarea medicamentelor și care se confirmă prin bonurile de plată anexate la materialele cauzei (f.d. 18), precum și cheltuielile de asistență juridică de 1500 lei, care sunt necesare, reale și rezonabile și care corespund gradului de complexitate a cauzei.

Însă, în ceea ce ține de cuantumul prejudiciului moral cauzat reclamantei, instanța de recurs consideră că suma de 500 lei nu corespunde suferințelor fizice și psihice suportate de Viorica Bagrin, deoarece aceasta a fost atacată și mușcată de câinele intimatului în prezența fiicei sale cu vârsta de 4 ani.

În susținerea concluziei date, instanța de recurs reține dispozițiile art. 1411 alin. (1) Codul civil, care statuează că, proprietarul unui animal sau persoana care se servește de animal în timpul serviciului răspunde de prejudiciul cauzat de acesta, fie că se afla în paza sa, fie că a scăpat de sub pază. Obligația reparației nu apare dacă prejudiciul a fost cauzat de un animal domestic predestinat activității

profesionale, de întreprinzător sau obținerii de mijloace pentru întreținerea proprietarului, iar proprietarul animalului a asigurat grija cuvenită pentru supravegherea animalului, sau dacă dauna s-a produs chiar și în cazul manifestării unei asemenea griji.

Conform art. 1422 alin. (1) și (2) Codul civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc. Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.

Iar, reieșind din prevederile art. 1423 alin. (1) Codul civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Totodată, reieșind din specificul acțiunii, caracterul și gradul suferințelor psihice cauzate recurente în rezultatul incidentului, ce a avut loc la data de 03 iunie 2015, instanțele judecătorești greșit au determinat cuantumul compensației pentru prejudiciul moral cauzat Vioricăi Bagrin în sumă de 500 lei, prejudiciu care nu corespunde suferințelor pe care le-a suportat dânsa cât și fiica acesteia cu vârsta de 4 ani, astfel argumentele recurente în acest sens fiind întemeiate parțial.

Or, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire, iar la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral urmează să fie luat în considerație atât aprecierea subiectivă privind gravitatea cauzării suferințelor psihice sau fizice persoanei cât și datele obiective care certifică acest fapt.

Prin urmare, având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale și psihice cauzate prin durerea survenită în urma mușcăturilor câinelui și tratamentului medical suportat, starea de stres și frustrare cauzată recurente ca urmare a imposibilității de a avea un regim de viață normal, nu mai mult de 21 zile, instanța de recurs consideră că cuantumul prejudiciului moral în mărime de 5 000 lei sumă, în opinia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, este considerată ca o compensare ce ar aduce satisfacție echitabilă persoanei vătămate, la caz a Vioricăi Bagrin, cu atât mai mult că a fost atacată de câinele intimatului în prezența fiicei cu vârsta numai 4 ani.

Prin urmare, instanța de recurs consideră necesar de a încasa din contul intimatului Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul recurente Viorica Bagrin a sumei de 5000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de către instanțele de judecată ierarhic inferioare, nefiind necesară verificarea suplimentară a căroră dovezi, Colegiul

civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de admite recursul declarat de către Viorica Bagrin, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe în partea încasării sumei de 500 lei în vederea reparării prejudiciului moral și de a emite în această parte o nouă hotărâre de admitere parțială a pretenției date cu încasarea de la Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul Vioricăi Bagrin a prejudiciului moral în mărime de 5000 lei. În rest, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe de menținut.

În conformitate cu art.art. 444, 445 alin. (1) lit. b), art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Viorica Bagrin.

Se casează decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 și hotărârea Judecătorei Hîncești din 15 martie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Vioricăi Bagrin împotriva lui Dumitru Cîrjeleanu cu privire la repararea prejudiciului material și moral în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri prin care:

Se încasează de la Dumitru Cîrjeleanu în beneficiul Vioricăi Bagrin în vederea reparării prejudiciului moral suma de 5000 (cinci mii) lei.

În rest, decizia Curții de Apel Chișinău din 30 iunie 2016 și hotărârea Judecătorei Hîncești din 15 martie 2016 se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

Judecătorii:

Tamara Chișca-Doneva

Nicolae Craiu

Ion Druță

Iurie Bejenaru